

Vergaderjaar 1999–2000

26 800 IXB

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2000

Nr. 45

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 augustus 2000

Inleiding

Hierbij stel ik u in kennis van **een aantal ontwikkelingen ten aanzien van de Tijdelijke regeling subsidie tankstations grensstreek Duitsland**.

Zoals bekend, heeft de Europese Commissie in haar beschikking van 20 juli 1999 bepaald dat een deel van de op de regeling gebaseerde subsidie moet worden aangemerkt als ten onrechte verleende staatssteun. Volgens deze beschikking diende ten aanzien van 250 tankstations terugvordering plaats te vinden omdat daarover geen of onvoldoende informatie was ontvangen. Bij 151 tankstations dient terugvordering plaats te vinden omdat in de contracten met de brandstofleverancier een zogenoemde SPB-clausule¹ is geconstateerd. Overigens schrijft de beschikking van de Commissie in deze gevallen voor dat de invordering plaatsvindt bij de brandstofleverancier, in het algemeen een oliemaatschappij. Bij 49 tankstations moet worden teruggevorderd omdat er sprake is van verbondenheid tussen verschillende stations waardoor één eigenaar van verschillende stations meermaals subsidie heeft ontvangen. In de beschikking wordt deze categorie aangeduid als CoCo's (Company owned, Company operated). Ten aanzien van 183 tankstations heeft de Commissie bepaald dat de subsidie terecht is uitgekeerd en dat deze de aan hen betaalde subsidie kunnen behouden.

Beroep

De Nederlandse regering heeft op 9 september 1999 bij het Hof van Justitie te Luxemburg beroep aangetekend tegen de beschikking van de Commissie. Op 28 maart 2000 heeft de Commissie haar verweerschrift bij het Hof ingediend. Nederland heeft tot 18 augustus 2000 om zijn repliek in te dienen. Naast het door de Nederlandse regering ingediende beroep hebben ook zo'n 70 belanghebbenden beroep aangetekend bij het Gerecht van Eerste aanleg te Luxemburg. Het Gerecht heeft de behandeling van

¹ Ingeval de pomphouder is betrokken in een prijzenslag kan de leverancier de pomphouder steunen door het verlenen van extra kortingen; doordat de overheid subsidie heeft verleend, heeft de leverancier die korting niet hoeven te verlenen en heeft dus indirect de subsidie ontvangen (aldus de Commissie).

deze beroepen geschorst totdat het Hof uitspraak heeft gedaan op het beroep van de Nederlandse regering.

Categorie geen of onvoldoende informatie

De exploitanten van de 250 tankstations waarvoor geen of onvoldoende informatie is verstrekt heb ik in december 1999 in de gelegenheid gesteld om alsnog de benodigde informatie te verstrekken. Het merendeel heeft van die mogelijkheid gebruik gemaakt. Deze informatie is inmiddels beoordeeld. Ten aanzien van 143 tankstations is vastgesteld dat er geen sprake is van cumulatie van subsidie en dat er dus geen aanleiding is om aldaar de verleende subsidie terug te vorderen. Deze pomphouders zijn onlangs van dat feit op de hoogte gesteld. Voor zover voor deze tankstations in juli 1999 subsidiebetalingen als gevolg van de beschikking van de Commissie zijn stopgezet, zullen deze op korte termijn worden hervat. Het totaal van de pomphouders die de subsidie mag behouden komt nu op 326 (183 plus 143), ongeveer 51% van de subsidieaanvragers.

Ten aanzien van 62 tankstations die op basis van het verzoek van december 1999 alsnog nadere informatie hebben verstrekt, is in het leveringscontract voor de brandstof de reeds eerder genoemde SPB-clausule geconstateerd. Ten aanzien van deze groep zal terugvordering derhalve niet bij de exploitant van het tankstation plaatsvinden maar bij de oliemaatschappij. Het totaal van het aantal gevallen waarin bij de oliemaatschappij zal worden teruggevorderd komt daarmee op 213 (151 plus 62), oftewel 34% van de subsidieaanvragers.

Twaalf tankstations zijn als gevolg van de nadere informatie alsnog ingedeeld als Co-Co, dat wil zeggen dat de geconstateerde verbondenheid er toe leidt dat er sprake is van cumulatie van de subsidie doordat één (rechts)persoon meermaals het maximale subsidiebedrag van 100 000 euro heeft ontvangen. Het totaal aantal CoCo's komt daarmee vooralsnog op 61, zijnde bijna 10% van de subsidieaanvragers.

Voor 30 tankstations geldt dat nog steeds geen of nog steeds onvoldoende informatie is verstrekt. In deze gevallen zal de terugvordering plaatsvinden bij de exploitanten van het tankstation. Deze groep vormt zo'n 5% van de subsidieaanvragers.

Voor drie tankstations waarvoor de Commissie had geoordeeld dat er geen of onvoldoende informatie was verstrekt was geen subsidie verleend.

In het plan van aanpak en de tussenrapportage is de Commissie op de hoogte gesteld van het feit dat de categorie tankstations waarvoor geen of onvoldoende informatie is verstrekt, alsnog in de gelegenheid zouden worden gesteld informatie te overleggen, hetgeen er onder meer toe zou kunnen leiden dat niet tot terugvordering zou worden overgegaan.

Terzake heeft de Commissie laten weten dat zij ervan uitgaat dat de Nederlandse autoriteiten deugdelijk hebben geverifieerd of er daadwerkelijk geen sprake is van één van de tot terugvordering gehouden categorieën.

CoCo's

Zoals gezegd heeft de Commissie in haar beschikking 49 tankstations aangemerkt als CoCo. Om voor deze groep een juiste terugvordering te kunnen uitvoeren is duidelijkheid vereist over de wijze waarop de verschillende tankstations onderling verbonden zijn. De beschikking van de Commissie biedt die duidelijkheid niet. Vooralsnog is het aan de Nederlandse overheid om de verbondenheid vast te stellen. Daarvoor is nader onderzoek noodzakelijk.

Hoe nu verder

Op basis van het vorenstaande kunnen dus drie categorieën worden onderscheiden waarbij de terugvorderingsprocedure in gang dient te worden gezet.

Met betrekking tot de tankstations waarvoor ook nu nog geen of onvoldoende informatie beschikbaar is (30), is de procedure reeds in gang gezet. De desbetreffende exploitanten hebben inmiddels een gecombineerde beschikking tot intrekking en terugvordering van de subsidie (met rente) ontvangen.

Voor de tankstations waarvoor in het leveringscontract een zogenoemde SPB-clausule is geconstateerd, hetzij door de Commissie, hetzij door de Nederlandse overheid op basis van de nader verkregen informatie (respectievelijk 151 en 62), wordt thans berekend hoe hoog het terug te vorderen bedrag dient te zijn. Deze berekening is gecompliceerder dan voor de hiervoor genoemde categorie omdat teruggevorderd dient te worden bij de brandstofleverancier. Hiervoor dienen eerst de tankstations en de daaraan toegekende subsidie te worden toegerekend aan de leverancier waarna het totaal van de terug te vorderen subsidie en de (samen- gestelde) rente over die subsidie kan worden berekend. Zodra deze berekeningen zijn uitgevoerd zullen de gecombineerde beschikkingen tot intrekking en terugvordering van de subsidie aan de exploitanten van de tankstations en aan de brandstofleveranciers worden verzonden. De verwachting is dat dit binnen enkele weken kan plaatsvinden.

Voor de CoCo's dient – zoals gezegd – nog nader onderzoek plaats te vinden. Zodra dat is afgerond kan worden vastgesteld bij wie welk bedrag aan subsidie dient te worden teruggevorderd en kunnen de gecombineerde beschikkingen tot intrekking en terugvordering van de subsidie (met rente) worden opgesteld.

Betalingen

In de hiervoor genoemde beschikkingen tot intrekking en terugvordering van de subsidie is aangegeven dat betaling van het verschuldigde bedrag dient plaats te vinden binnen vier weken na dagtekening van de beschikking. Uiteraard staat belanghebbenden de weg van bezwaar en beroep open. Deze weg heeft echter geen schorsende werking op de verplichting tot terugbetaling. Wel heeft belanghebbende de mogelijkheid om reeds in de bezwaarfase bij de rechter een zogenoemde voorlopige voorziening te vragen die de betalingsverplichting gedurende de verschillende procedures opschort.

De Minister van Financiën,
G. Zalm